

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Szanazugi tanösvény és sétaút

Utoljára módosítva: 2013-09-14 08:48:33

Megye: Békés

Községhatár: Doboz

A terület kiterjedése: 39 hektár

Védetté nyilvánítás év: 2009

GPS koordináták: 46.703999, 21.269016

Felmérést végző személy(ek) neve: Csíder Ibolya, Molnár Géza, Sallai Róbert Benedek

E-mail címe(k): info@nimfea.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A terület Doboz külterületén lévő üdülőkörzetben található, ami alapvetően alföldi erdős terület jellege miatt pihenő övezet. Nyáron is hűvös az állandó árnyék és a talaj fák miatti hőháztartása miatt, emiatt kedvelt kirándulóhely. Az erdős terület javarészt ilyen jellegű, humán rekreációs célokból megőrzendő sétaterület, de valójában az erdő ökológiai értelmében nem igazán állja meg a helyét, javarészt csak faültetvény. A helyi védett terület "alcíme" az is lehetnek: védett erdő, ahogy egy állami erdészet elképzei... Azonos korú, azonos fajú fák nagy számú előfordulása elsősorban erdőgazdálkodási célokkal, nagy irtásokkal. Békéscsabáról a 4239. sz. közúton érkezünk Doboz községre, a községhatárt jelző táblától körülbelül 600 méter után kell letérnünk a főútról a Szanazugra vezető útra. A Doboz községhez tartozó Szanazugot újabb 3 km megtétele után pillanthatjuk meg. A városrészben kevesebb, mint 1 km után, a nyaralóházak közötti bekötőutak egyikénél találjuk meg baloldalon a tanösvény kezdetét jelölő táblát, erre letérve egy jó minőségű földútra és egyben úti célunk végéhez érkezünk.

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):

Mindazonáltal a "helyi védett" kategóriának megfelelhet, hiszen lokális jelentőséggel a helyi lakosságnak, az ott üdülőknek valóban jelentheti a kikapcsolódás helyszínét, színterét. Emellett a terület nagyobb, összefüggő fás terület, ahol a méret miatt is sok védett faj talál költőhelyet és élőhelyet. A területen strukturális alap támogatással tanösvény kialakítása is megindult, ami ugyan nem különösebben informatív, de alapja lehet egy környezeti nevelési, vagy ökoturisztikai fejlesztésnek.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

100 % Erdő

% Gyep

% Cserjés

% Vizes terület

% Egyéb

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):
RC, L5

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Erdészeti tevékenység

Egyéb típus:

Jellemzőik, intenzitás:

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Igen

Bemutató, Fásítás, Szálalás,

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özőnfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Kevés

Selyemkóró: Kevés

Parlagfű: Kevés

Magas/kanadai aranyvessző:

Japánkeserűfű:

Gyalogakác:

Bálványfa ("ecetfa"): Kevés

Keskenylevelű ezüstfa:

Muflon:

Egyéb (nevezze meg): Amerikai kőris: kevés

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Igen

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

A szomszédos erdők ökológiai folyosóként és magterületként is szolgálhatnak, Ezenkívül a környéken folyó Körös szintén meghatározó ökológiai folyosóként tartható számon.

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Igen

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? - Országos védettség:

Körösközi erdők (Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság)

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Nem

Darabszám:

Állapotuk:

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: 2+ db

Vadetető: 2+ db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámmal kell megadni)

Védett növényfajt nem észleltünk a területen, de a terület nagysága miatt alaposabb, több vegetációs időszakot felölelő vizsgálatnak értelme lehet.

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

Magyarországon egyetlen fokozottan védett csigafajunk a dobozi pikkelyescsiga (*Hygromia kovacsi*) a közelből került leírásra, így fokozott figyelemmel jártuk az erdőt, de nem találtunk nyomára. A dr. Domokos Tamás által készített fajvédelmi tervben sem szerepel, hogy itt előfordulna, de a fokozott figyelmet a tanösvénytábla adta, ahol a faj bemutatása esetleges előfordulását sugallta. A terület főként a tanösvény mentén jártuk végig, így megfigyeléseink nem a teljes területre vonatkozathatóak, ahol az alábbi megfigyeléseket tettük: *Lucanus cervus* - nagy szarvasbogár - Találtunk a területen *Papilio machaon* - fecskefarkú lepke - Találtunk a területen *Vanessa atalanta* - atalantalepke - Találtunk a területen *Bufo viridis* - zöld varangy - gyakori a területen *Hyla arborea* - zöld levelibéka - gyakori a területen *Milvus migrans* - barna kánya - Ritkán látható *Accipiter gentilis* - héja - Időnként észlelhető *Accipiter nisus* - karvaly - Költ a területen *Buteo buteo* - egerészölyv - Költ a területen *Falco tinnunculus* - vörös vércse - Költ a területen *Falco subbuteo* - kabasólyom - Időnként észlelhető *Streptopelia turtur* - vadgerle - Költ, gyakori a területen *Cuculus canorus* - kakukk - Költ, gyakran hallani *Strix aluco* - macskabagoly - Kis számban állandó *Asio otus* - erdei fülesbagoly - Kis számban állandó *Picus viridis* - zöld küllő - Költ a területen *Dryocopus martius* - fekete harkály - alkalmi előforduló *Dendrocopos major* - nagy fakopáncs - Költ a területen *Dendrocopos syriacus* - balkáni fakopáncs - előfordul a területen *Galerida cristata* - búbos pacsirta - Költ a területen *Lullula arborea* - erdei pacsirta - Többször megfigyeltük a területen *Alauda arvensis* - mezei pacsirta - Költ a területen *Motacilla flava* - sárga billegető - Rendszeres előforduló *Motacilla alba* - barázdabillegető - Költ a területen *Troglodytes troglodytes* - ökörszem - Költ a területen *Erithacus rubecula* - vörösbegy - Költ a területen *Luscinia megarhynchos* - fülemüle - Költ a területen *Phoenicurus ochruros* - házi rozsdafarkú - Költ a területen *Phoenicurus phoenicurus* - kerti rozsdafarkú - Ritkán megfigyelhető *Saxicola rubetra* - rozsdás csuk - Költ a területen *Saxicola torquatus* - cigánycsuk - Költ a területen *Turdus merula* - fekete rigó - Költ a területen *Turdus pilaris* - fenyőrigó - Rendszeres téli vendég *Turdus philomelos* - énekes rigó - Alkalmi előforduló *Turdus iliacus* - szőlőrigó - Alkalmi előforduló *Turdus viscivorus* - léprigó - Alkalmi előforduló *Locustella fluviatilis* - berki tücsökmadár - Több évben hallható előfordulása *Sylvia curruca* - kis poszáta - Gyakorta fordul elő *Sylvia communis* - mezei poszáta - Költ, gyakorta

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

fordul elő *Sylvia borin* - kerti poszáta - Alkalmi előforduló *Sylvia atricapilla* - barátposzáta - Költ, gyakori az területen *Phylloscopus sibilatrix* - sisegő füzike - Alkalmi előforduló *Phylloscopus collybita* - csilpcsalpfüzike - Költ, gyakori a területen *Phylloscopus trochilus* - fitiszfüzike - Alkalmi előforduló *Muscicapa striata* - szürke légykapó - Költ a területen *Ficedula albicollis* - örvös légykapó - Alkalmi előforduló vonulásban *Ficedula hypoleuca* - kormos légykapó - Alkalmi előforduló vonulásban *Aegithalos caudatus* - őszapó - Költ, gyakori a területem *Parus ater* - fenyvescinege - Alkalmi előforduló *Parus caeruleus* - kék cinege - Költ, gyakori az területen *Parus major* - széncinege - Költ, gyakori a területen *Sitta europaea* - csuszka - Alkalmi előforduló *Oriolus oriolus* - sárgarigó - Költ, gyakori az területen *Lanius collurio* - tövisszúró gébics - Költ, gyakori az területen *Lanius minor* - kis őrgébics - Költ, gyakori az területen *Lanius excubitor* - nagy őrgébics - Téli vendég *Corvus monedula* - csóka - Költ, gyakori az területen *Corvus frugilegus* - vetési varjú - gyakori a területen *Corvus corax* - holló - Alkalmi előforduló *Passer montanus* - mezei veréb - Költ, gyakori az területen *Fringilla coelebs* - erdei pinty - Költ, gyakori az területen *Fringilla montifringilla* - fenyőpinty - Téli vendég *Serinus serinus* - csicsörke - Gyakori a területen *Carduelis chloris* - zöldike - Költ, gyakori az területen *Carduelis carduelis* - tengelic - Költ, gyakori az területen *Carduelis spinus* - csíz - Alkalmi előforduló *Pyrrhula pyrrhula* - süvöltő - Téli vendég *Coccothraustes coccothraustes* - meggyvágó - gyakori a területen *Emberiza citrinella* - citromsármány – költ a területen *Emberiza calandra* - sordély - Költ, gyakori az területen

5. Egyéb észrevétel

A helyi védettség a területen érthető lehet, hiszen lokális jelleggel fajok sok védett egyedének nyújt élőhelyet a terület, de ugyanakkor a védettség önmagában látszólag nem járul hozzá érdemben a természetvédelmi állapot megőrzéséhez. A területen fellehető irtások, invazív fajok nagy számú jelenléte nem mutat semmilyen természetvédelmi beavatkozást. A terület humán kikapcsolódást segítő jellege miatt megőrzendő, de ökológiai, esztétikai állapota fejlesztendő.